

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

№ 04-12/15-399

"15" серпня 2019 р.

Кабінет Міністрів України

Новицький І.В.

За дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України в Комітеті з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства попередньо розглянуто звернення громадянина Новицького І.В. щодо скасування чинних тарифів на комунальні послуги та створення комісії для визначення обґрунтованих цін на газ, воду та електроенергію.

Пунктом 3 статті 116 Конституції України визначено, що забезпечення проведення цінової та тарифної політики є повноваженням Кабінету Міністрів України, отже Верховна Рада України не уповноважена встановлювати обмеження та втручатися у сферу компетенції Уряду.

Просимо розглянути зазначене звернення, надати відповідь автору та поінформувати Комітет.

**Керівник секретаріату з питань
будівництва, містобудування і
житлово-комунального господарства**

 О.В.Макухін

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ
(Міненерговугілля)**

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № _____ від _____

**Комітет Верховної Ради України
з питань будівництва, містобудування
і житлово-комунального господарства**

Про розгляд електронної петиції

На лист Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27.08.2019 № 17471/0/2-19 до листа Апарату Верховної Ради України від 15.08.2019 № 04-12/15-399 Міністерство енергетики та вугільної промисловості України розглянуло електронну петицію від 06.08.2019 щодо цін на природний газ та електроенергію та надало відповідь автору електронної петиції (копія листа додається).

Додаток: на 3 арк.

Заступник Міністра

М. БЛИЗНЮК

UB
Міненерговугілля
D: Вихідний №ВР/3-31-2292 від
11.09.2019
Підписав: Близнюк М.Д. (Заступник
Міністра) 11.09.2019 11:55:20

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Управління нафтогазового комплексу
вул. Б. Хмельницького, 4, м. Київ, 01601, тел./факс: 594-66-02
E-mail: katerina.plakuscha@mev.gov.ua

Новицький І.В.

Шановний Ігоре Володимировичу!

На лист Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27.08.2019 № 17471/0/2-19 до листа Апарату Верховної Ради України від 15.08.2019 № 04-12/15-399 Управління нафтогазового комплексу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України розглянуло електронну петицію від 06.08.2019 щодо цін на природний газ, воду та електроенергію та в межах компетенції повідомляє.

Щодо ціни на природний газ

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867, на період з 01.11.2018 по 01.05.2020, затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загально-суспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (далі – Положення № 867).

Відповідно до пункту 12 Положення № 867 з 01.11.2018 по 31.12.2019 НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу за ціною (без урахування податку на додану вартість, тарифів на транспортування та розподіл природного газу, які підлягають обов'язковій оплаті відповідно до умов договорів транспортування та розподілу природного газу, торгової надбавки (націнки) постачальника природного газу), що розраховується за такою формулою:

$$Ц = (Ц_{\text{газ}} \times K_d),$$

де Ц - ціна продажу/постачання природного газу;

$C_{\text{газ}}$ - середня арифметична ціна продажу/постачання природного газу НАК «Нафтогаз України» для промислових споживачів, за умов попередньої оплати до періоду поставки газу, що діяла з 01.07.2018 по 30.09.2018 (8 981 грн за 1000 куб. метрів згідно з прейскурантом на природний газ із ресурсів НАК «Нафтогаз України»);

K_d - коефіцієнт дисконту, що дорівнює:

0,6943 - для розрахунку ціни природного газу з 01.11.2018;

0,8 - для розрахунку ціни природного газу з 01.05.2019.

З 01.01.2020 відповідно до пункту 13 Положення № 867, НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу за цінами, що

UB Міненерговугілля
31.2-ВИХ/2113-19 від 05.09.2019

№ 1.2-ВИХ/2113-19

встановлюються продавцем (постачальником) і покупцем (споживачем), але не вище середньої арифметичної ціни газу, за якою Компанія пропонує газ промисловим споживачам за умови попередньої оплати до періоду поставки газу.

Відповідно до інформації, оприлюдненої на офіційному веб-сайті НАК «Нафтогаз України» (далі - Компанія), ціна природного газу, за якою Компанія здійснювала продаж/постачання природного газу для промислових споживачів (за умови, якщо місячні обсяги використання природного газу промисловими споживачами становлять від 50 тис куб. метрів та попередньої оплати до періоду поставки газу) у квітні 2019 року становила 5 990,0 грн за 1000 куб. метрів (без ПДВ, тарифів на послуги транспортування).

Отже, відповідно до норми постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 293 «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», ціна продажу/постачання природного газу для потреб побутових споживачів у травні 2019 року, відповідно, становила 5 990,0 грн за 1000 куб. метрів (без урахування ПДВ, тарифів на послуги з транспортування та розподіл газу, величини торговельної надбавки (націнки) постачальника природного газу із спеціальними обов'язками).

Відтак, враховуючи діючі тарифи на транспортування та розподіл природного газу, торгової надбавки (націнки) постачальника природного газу із спеціальними обов'язками та ПДВ, загальна роздрібна ціна газу для населення в травні становила в межах **8 247 грн за 1000 куб. метрів**.

Для максимально можливого подальшого зниження ціни на природний газ для потреб населення, з урахуванням сьогодишніх світових ринкових тенденцій зниження вартості газового ресурсу, на засіданні Уряду 05.06.2019 прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 485 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 293» (далі – постанова № 485), згідно з положеннями якої, ціна продажу/постачання НАК «Нафтогаз України» природного газу для побутових споживачів з 01.06.2019 дорівнюватиме мінімальному значенню з чотирьох пунктів (без податку на додачу вартість), запропонованих в постанові, а саме: ціна для промислових споживачів за попередній місяць (за умови попередньої оплати); середньої митної вартості газу за попередній місяць за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; середньозважена ціна на Українській енергетичній біржі і ціна, розрахована відповідно до пункту 12 Положення № 867.

У разі, коли світові ринки демонструють зростання ціни природного газу понад рівень встановлений пунктом 12 Положення № 867, НАК «Нафтогаз України» має продавати природний газ для потреб побутових споживачів за ціною, визначеною пунктом 12 Положення № 867.

Довідково інформуємо, що відповідно до постанови НКРЕКП від 21.12.2018 № 2001 «Про встановлення тимчасових тарифів для АТ «Укртрансгаз» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на перший рік другого регуляторного періоду та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов НКРЕКП» (далі – постанова № 2001), з 01.01.2019 встановлено АТ «Укртрансгаз» тимчасові тарифи на послуги транспортування природного газу, в тому числі, для внутрішніх точок входу і точок виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и) на перший рік другого регуляторного періоду.

Зокрема, пунктом 6 постанови № 2001 визначено, що з 01.05.2019 для споживачів, в тому числі і побутових, встановлено єдиний тариф на

транспортування для точок виходу з відповідним фізичним розташуванням постачальника природного газу до прямих споживачів або газорозподільних систем – фіксована плата за замовлену потужність на добу. Так, споживачі сплачуватимуть за послуги транспортування газу газотранспортною системою фіксовану ставку (фактичну абонплату) у розмірі 157,19 грн за 1000 куб. м (без ПДВ). Вказаний тариф є складовою кінцевої вартості газу для потреб населення і діє для всіх областей України.

Тариф на розподіл природного газу встановлюється окремо для кожного газорозподільного підприємства, відповідно до території ліцензованої діяльності.

Таким чином, роздрібні ціни на природний газ для населення, з урахуванням діючих тарифів на транспортування та розподіл, відрізняються в кожному регіоні.

Також інформуємо, що на інформаційних інтернет ресурсах «Консультаційний центр для населення «Газ правда» (<http://gazpravda.com.ua>) та «104.ua» (<https://104.ua>) опубліковано деталізовані роз'яснення щодо рівня роздрібних цін на природний газ для всіх категорій споживачів, у тому числі і для побутових.

Щодо тарифів на електроенергію

Відповідно до пункту 3 Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 29.03.2017 № 208, основними завданнями Міненерговугілля є забезпечення формування та реалізація державної політики у паливно-енергетичному комплексі.

Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) НКРЕКП є постійно діючим незалежним державним колегіальним органом, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

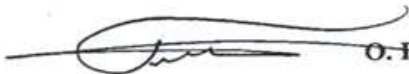
Відповідно до абзацу 6 статті 3 Закону одним із основних завдань НКРЕКП є реалізація цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг.

Слід зазначити, що встановлення тарифів на послуги з розподілу електричної енергії з 01 січня 2019 року здійснено НКРЕКП відповідно до Порядку встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 05 жовтня 2018 року № 1175.

Тарифи на розподіл та постачання електричної енергії для кожного електропостачальника є різними і залежать від багатьох факторів, а саме: структури та стану електричних мереж, структури та обсягів споживання електроенергії, площі території, що обслуговується тощо. Зазначаємо, що НКРЕКП постійно здійснює моніторинг витрат суб'єктів електроенергетики на провадження ними ліцензованої діяльності, та в разі виявлення необґрунтованого або нецільового використання коштів обов'язково здійснює коригування витрат при перегляді тарифів на розподіл та постачання електроенергії.

З повагою

Заступник начальника Управління

О. ГЛАДКИЙ

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(МІНРЕГІОН)**

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел. (044) 278-82-90, 284-05-54, факс 278-83-90

E-mail: minregion@minregion.gov.ua, код ЄДРПОУ 37471928

№ _____ на № _____ від _____

Верховна Рада України

На виконання завдання, визначеного в листі Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27.08.2019 № 17471/0/2-19 до листа Апарату Верховної Ради України від 15.08.2019 № 04-12/15-399, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розглянуло звернення гр. Новицького І.В. щодо скасування тарифів на комунальні послуги, а також створення комісії для визначення обґрунтованості тарифів на комунальні послуги, та надало відповідь заявнику у межах компетенції Міністерства листом, копія якого додається.

Додаток на 3 арк.

Заступник Міністра

Л. ПАРЦХАЛАДЗЕ

МІНРЕГІОН
№1/10.1/13811-19 від 04.09.2019

1571819

Підписано ЕЦП
ПАРЦХАЛАДЗЕ ЛЕВ РЕВАЗОВИЧ
04.09.2019 07:49

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(МІНРЕГІОН)

Департамент економіки систем життєзабезпечення

№ _____ на № _____ від _____

Новицький І.В.,

Шановний Ігорє Володимировичу!

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розглянуло Ваше звернення щодо скасування тарифів на комунальні послуги, а також створення комісії для визначення обґрунтованості тарифів на комунальні послуги, яке надійшло листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27.08.2019 № 17471/0/2-19 до листа Апарату Верховної Ради України від 15.08.2019 № 04-12/15-399, та у межах компетенції повідомляє.

Формування, встановлення та застосування тарифів на комунальні послуги здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Виконавці здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

На сьогодні повноваження щодо встановлення тарифів на комунальні послуги розподілено між Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) і органами місцевого самоврядування.

НКРЕКП встановлює тарифи на комунальні послуги лише тим суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких вона здійснює.

Для решти суб'єктів господарювання, які не підпадають під сферу регулювання НКРЕКП, тарифи на комунальні послуги встановлюються органами місцевого самоврядування.

Повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення цін/тарифів на комунальні послуги визначено законами України: «Про житлово-комунальні послуги», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».

МІНРЕГІОН
№8/10.1/2930-19 від 03.09.2019

1571804

Підписано ЕЦП
ХОЦЯНІВСЬКА НАТАЛІЯ ВОЛОДИМ
03.09.2019 11:02

Таким чином, рішення про встановлення тарифів на комунальні послуги може прийматися лише уповноваженими органами.

Механізм формування тарифів на комунальні послуги для ліцензіатів обласних, Київської міської державних адміністрацій (суб'єктів господарювання, для яких тарифи встановлюють органи місцевого самоврядування) визначено Порядками формування тарифів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291).

Для встановлення тарифів суб'єкт господарювання подає до уповноваженого органу заяву та розрахунки тарифів за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.

Переглядаючи тарифи на комунальні послуги, відповідальність за економічну обґрунтованість витрат, які включаються до складу тарифів, беруть на себе уповноважені органи, оскільки перевірка розрахунків тарифів, поданих до них суб'єктами господарювання, аналіз собівартості, здійснюється на етапі прийняття рішення про встановлення тарифів цими уповноваженими органами.

Звертаємо Вашу увагу, що споживачі сплачують за спожиті комунальні послуги.

Комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газопостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.

Таким чином, Ви як споживач комунальних послуг, оплачуючи вартість послуги, відшкодовуєте витрати, що були понесені суб'єктом господарювання на виробництво/надання комунальних послуг (зокрема: витрати на енергоносії, витрати на придбання реагентів для очищення і знезараження питної води та стічних вод, заробітну плату працівників та інші витрати, що віднесені до собівартості цих послуг).

Слід зазначити, що процес формування тарифів на комунальні послуги залежить від особливостей виробництва та надання цих послуг. Специфіка господарської діяльності підприємств, що забезпечують комунальними послугами споживачів залежить від різних чинників, які так чи інакше впливають на фінансові результати діяльності цих підприємств та рівень тарифів. Зокрема до таких чинників відносяться: технологічні особливості виробництва послуг (джерела водопостачання, якість води, протяжність мереж тощо), технічний стан мереж та обладнання (зношеність основних засобів), обсяги надання та місцеві особливості споживання послуг.

За вимогами чинного законодавства тарифи на комунальні послуги повинні забезпечувати покриття всіх економічно обґрунтованих витрат, понесених виконавцями/виробниками на виробництво чи надання зазначених послуг.

Згідно з частиною другою статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» **державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими** (забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибуток від його продажу (реалізації)).

Відповідно до статті 15 цього Закону Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні

МІНРЕГІОН

№8/10.1/2930-19 від 03.09.2019

1571804

Підписано ЕЦП
ХОЦЯНІВСЬКА НАТАЛІЯ ВОЛОДИМ
03.09.2019 11:02

регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку.

Спори щодо встановлення цін/тарифів на комунальні послуги вирішуються в суді.

Відповідно до Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.04.2015 № 197, до повноважень Мінрегіону не належить визначення правомірності (законності) будь-яких дій та рішень органів місцевого самоврядування, а також втручання в діяльність місцевих органів влади, підприємств житлово-комунального господарства, здійснення перевірки встановлених тарифів на житлово-комунальні послуги, **скасування** встановлених уповноваженими органами тарифів на житлово-комунальні послуги.

З повагою
Директор Департаменту

Н. ХОЦЯНІВСЬКА

МІНРЕГІОН
№8/10.1/2930-19 від 03.09.2019

1571804

Підписано ЕЦП
ХОЦЯНІВСЬКА НАТАЛІЯ ВОЛОДИМ
03.09.2019 11:02

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@necr.gov.ua. веб-сайт: www.necr.gov.ua

01.10.2019

№ 10394/19/7-19

на № _____

**Комітет Верховної Ради України з
питань енергетики та
житлово-комунальних послуг**

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула лист Апарату Верховної Ради України від 15.08.2019 № 04-12/15-399 щодо звернення гр. Новицького І. В. від 06.08.2019 стосовно скасування чинних тарифів на комунальні послуги та створення комісії для визначення обґрунтованих цін на газ, воду та електричну енергію, надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27.08.2019 № 17471/0/2-19, і в межах компетенції повідомляє.

Частиною другою статті 8, частиною другою статті 19 та частиною першою статті 92 Конституції України встановлено, що Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Виключно законами України визначаються, зокрема, правові засади і гарантії підприємництва, організація і діяльність органів виконавчої влади, засади місцевого самоврядування.

Правовий статус НКРЕКП, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначено Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП).

Так частиною другою статті 3 Закону про НКРЕКП визначено, що Регулятор здійснює державне регулювання шляхом, зокрема формування цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані Регулятору законом.

Відповідно до Закону про НКРЕКП та законів України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», «Про теплопостачання», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» (далі – Закон про питну воду) НКРЕКП, зокрема, здійснює ліцензування видів господарської діяльності у сфері комунальних послуг та контроль за дотриманням ліцензійних умов провадження

0073883

господарської діяльності, встановлює тарифи на комунальні послуги суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП.

Щодо тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення

Згідно з пунктом 1.4 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 307 (далі – Ліцензійні умови № 307), НКРЕКП здійснює ліцензування господарської діяльності з централізованого водопостачання (виробництво та/або транспортування та/або постачання питної води споживачам) та/або водовідведення (відведення та/або очищення стічної води) у разі, якщо системи централізованого водопостачання та/або водовідведення суб'єктів господарювання розташовані в одному чи декількох населених пунктах у межах території однієї або більше областей (включаючи місто Київ), сукупна чисельність населення яких становить *більше ніж сто тисяч осіб та обсяги реалізації послуг яких становлять відповідно: з централізованого водопостачання - більше ніж триста тисяч метрів кубічних на рік; з централізованого водовідведення - більше ніж двісті тисяч метрів кубічних на рік.*

Водночас відповідно до пункту 1.5 Ліцензійних умов № 307 *обласні та Київська міська державні адміністрації* здійснюють ліцензування господарської діяльності з централізованого водопостачання (виробництво та/або транспортування та/або постачання питної води споживачам) та/або водовідведення (відведення та/або очищення стічної води) для суб'єктів господарювання, що не підпадають під критерії регулювання НКРЕКП, визначені пунктом 1.4 цих Ліцензійних умов.

Ураховуючи зазначене, у селі Рибальче Голопристанського району Херсонської області відсутні ліцензіати НКРЕКП у сфері централізованого водопостачання та водовідведення.

Слід зазначити, що згідно з частиною третьою статті 32 Закону про питну воду *тарифи на надання послуг з питного водопостачання розраховуються на підставі галузевих нормативів витрат і повинні повністю відшкодовувати експлуатаційні витрати та забезпечувати надійну роботу об'єктів централізованого питного водопостачання і водовідведення.*

Разом з цим положеннями статті 10 Закону України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» визначено, що *тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку. Водночас встановлення тарифів на комунальні послуги, нижчих за розмір економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, не допускається і може бути оскаржено в суді.*

Зауважимо, що на вартість послуг з централізованого водопостачання та водовідведення впливають чинники, які не залежать від підприємства, а саме: збільшення або зменшення мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, податків, зборів, платежів, підвищення або зниження цін (тарифів) на реагенти, паливно-енергетичні ресурси, придбання води в інших суб'єктів господарювання та/або очищення власних стічних вод іншими суб'єктами господарювання, курсу валют за наявності зобов'язань по запозиченнях (кредитах, позиках) міжнародних фінансових організацій.

Згідно з положеннями статті 23 Закону про питну воду підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення мають право, зокрема розробляти і подавати на затвердження уповноваженим органам тарифи на послуги централізованого водопостачання і водовідведення з їх обґрунтуванням.

Відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» *до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить*, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються НКРЕКП), транспортні та інші послуги, здійснення відповідно до закону контролю за дотриманням цін і тарифів.

Водночас положеннями статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що *до повноважень органів місцевого самоврядування належать*, зокрема, встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.

Таким чином, встановлення тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення у селі Рибальче Голопристанського району Херсонської області належить до повноважень органів місцевого самоврядування.

Крім цього повідомляємо, що згідно з Положенням про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, *Мінекономрозвитку* відповідно до покладених на нього завдань, зокрема бере участь відповідно до законодавства у державному регулюванні цін (тарифів) на продукцію, товари і послуги, здійснює координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади із зазначених питань; здійснює разом з іншими центральними органами виконавчої влади прогнозування індексів споживчих цін та індексів цін виробників промислової продукції, а також погоджує ціни (тарифи) у випадках, передбачених законодавством; здійснює методологічне забезпечення роботи органів державного контролю за цінами (тарифами), скасовує в установленому порядку ціни (тарифи), встановлені з порушенням законодавства.

Щодо цін (тарифів) на електричну енергію для населення

Згідно зі статтею 3 Закону про НКРЕКП Регулятор здійснює державне регулювання, зокрема, шляхом формування цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані НКРЕКП законом.

11.06.2017 набрав чинності Закон України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), відповідно до якого запроваджується реформування ринку електричної енергії. Так, Законом передбачено, з одного боку, державне регулювання монопольних ринків (передача та розподіл електричної енергії), з іншого – запровадження конкурентних механізмів функціонування ринку електричної енергії, розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку електричної енергії (виробництво та постачання), вільний вибір контрагентів та забезпечення права споживача обирати постачальника електричної енергії. Тобто на роздрібному та організованих сегментах ринку електричної енергії має діяти принцип вільного ціноутворення.

Згідно з вимогами статті 47 та пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, з 01.01.2019 відбулося відокремлення видів діяльності з розподілу електричної енергії та постачання електричної енергії споживачам в

існуючих вертикально інтегрованих енергопостачальних компаніях, що є необхідним та надважливим чинником для забезпечення конкуренції на ринку електричної енергії. Так, розподіл електричної енергії здійснюють оператори систем розподілу (суб'єкти природних монополій), а постачання електричної енергії споживачам – окремі від операторів систем розподілу юридичні особи – електропостачальники, які обираються споживачами. Тобто послуги з постачання та розподілу електричної енергії надаються окремими суб'єктами господарювання.

Частиною шостою статті 72 Закону визначено, що з 01.01.2019 постачання електричної енергії споживачам здійснюється за вільними цінами, крім випадків, встановлених цим Законом, а саме, постачання електроенергії споживачам постачальниками універсальних послуг та постачальниками «останньої надії».

Відповідно до частини другої статті 58 Закону побутові споживачі та малі непобутові споживачі мають право на отримання універсальних послуг відповідно до цього Закону.

Відповідно до частини третьої статті 63 Закону постачальник надає універсальні послуги за економічно обґрунтованими, прозорими та недискримінаційними цінами, що формуються ним відповідно до методики (порядку), затвердженої НКРЕКП, та включають, зокрема, ціну купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії, ціну (тариф) на послуги постачальника універсальних послуг, ціни (тарифи) на послуги оператора системи передачі та оператора системи розподілу відповідно до укладених договорів про надання відповідних послуг.

Механізм формування цін на електричну енергію для побутових та малих непобутових споживачів під час надання універсальних послуг визначено Порядком формування цін на універсальні послуги, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177 (далі – Порядок).

Разом з цим, підпунктом 4 пункту 10 Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 (із змінами), визначено, що постачальники універсальних послуг зобов'язані здійснювати надання універсальних послуг побутовим споживачам за цінами (тарифами), визначеними відповідними державними органами для таких споживачів.

Крім того, відповідно до пункту 2.1 глави 2 Порядку, у рамках покладення спеціальних обов'язків із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів відпуск електричної енергії побутовим споживачам здійснюється постачальником універсальних послуг за фіксованими цінами.

На сьогодні відпуск електричної енергії побутовим споживачам (населенню) проводиться за тарифами, встановленими постановою НКРЕКП від 26.02.2015 № 220 «Про встановлення тарифів на електроенергію, що відпускається населенню», зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.03.2015 за № 231/26676.

Слід зазначити, що відповідно до абзацу дев'ятого пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону до дати запровадження двосторонніх договорів, ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, балансуючого ринку постачальник універсальних послуг купує електричну енергію для постачання споживачам відповідно до Закону України «Про електроенергетику», а ціни, за якими постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам, встановлюються НКРЕКП.

Таким чином повноваження щодо встановлення цін на електричну енергію для побутових споживачів надані НКРЕКП Законом лише на перехідний період до дати початку дії нового ринку електричної енергії (до 01.07.2019).

Щодо тарифів на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води

На виконання вимог законодавства, НКРЕКП постановою від 22.03.2017 № 308 затверджено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (далі – Ліцензійні умови), згідно з пунктами 1.4 яких, у разі якщо суб'єкт господарювання здійснює (або має намір здійснювати) діяльність в обсягах, що перевищують визначені Ліцензійними умовами рівні, а саме: з виробництва теплової енергії – 170 тисяч Гкал, з транспортування або з постачання теплової енергії – 145 тисяч Гкал, при забезпеченості споживачів приладами обліку теплової енергії, що обліковують більше ніж 90 % від загального обсягу реалізованої теплової енергії, ліцензування такої діяльності і, відповідно, встановлення тарифів належать до повноважень НКРЕКП.

Якщо ж обсяги виробництва, транспортування або постачання теплової енергії суб'єктів господарювання не перевищують визначені пунктами 1.4 Ліцензійних умов рівні та/або при забезпеченості споживачів приладами обліку теплової енергії, що обліковують менше ніж 90 % від загального обсягу реалізованої теплової енергії, ліцензування такої діяльності здійснюється обласними та Київською міською державними адміністраціями, а встановлення тарифів для таких суб'єктів господарювання – органами місцевого самоврядування.

Статтею 16 Закону України «Про теплопостачання» та статтею 6 Закону України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» визначено, що до повноважень НКРЕКП у сфері теплопостачання, зокрема належить розроблення і затвердження методології (порядку) формування тарифів на теплову енергію у сфері теплопостачання та порядків (методик) формування тарифів на комунальні послуги для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках.

На сьогодні НКРЕКП встановлює тарифи відповідно до Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженого постановою НКРЕКП від 25.06.2019 № 1174 (набрав чинності 05.07.2019), та Процедури встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, затвердженої постановою НКРЕКП від 31.03.2016 № 528.

Водночас повідомляємо, що з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання і держави, забезпечення безперешкодного доступу споживачів, ліцензіатів, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій та засобів масової інформації до інформації та їх обізнаності на засадах гласності, відкритості та свободи висловлювань, НКРЕКП розроблено та прийнято Порядок проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затверджений постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, яким визначено порядок організації проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП з питань

встановлення цін (тарифів), схвалення/затвердження інвестиційних програм/планів розвитку, розгляду зауважень та пропозицій до проектів рішень НКРЕКП.

Таким чином, НКРЕКП здійснює свою діяльність на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, зокрема щодо встановлення тарифів для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які є ліцензіатами НКРЕКП у відповідних сферах.

Також повідомляємо, що з порушених питань НКРЕКП в межах компетенції надала роз'яснення заявнику.

Голова НКРЕКП

О. Кривенко